

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	480 K
Félévre	240 K
Hegyedévre	120 K
Egy hóra	40 K

Egyes szám ára 2 korona

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Feladó szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL

Obiliteva (Zápolya) utca 1. Telefonszám 22

MEGJELENIK MINDEN NAP, HÉTFŐ ÉS ÖNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVÉTELVÉVEL.

Veliki Beeskerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 215. szám.

Szerda, 1920 szeptember 29.

Az Adria-kérdés

most már igazán megérett döntésre. Országunk, lakosságunk, egész gazdasági berendezkedésünk száz és ezerféle érdekei teszik szükségessé ezt a döntést, csakugy mint Olaszországnak ugyancsak sok száz érdeke.

„Közvetlen tanácskozásokról“ hallunk most újabb hónapok óta, amiket a két érdekelt ország egymással folytatson, a nyugati kormányok ezt a kérdést Jugoszlávia és Olaszország teljesen külön ügyének tekintik, nem akarnak semmiféle irányban a közös megegyezésnek elébe vágni, tárgyaljon egymásközt közvetlenül a két állam. Ez jól van, de akkor meg miért nem vetlen tanácskozásokhoz? Miért nem fognak hát hozzá ezekhez a „közvetlen tanácskozásokhoz“? Miért húzódik ez az ügy 1918 novembere óta mind a mai napig anélkül, hogy csak egy lépéssel is közelebb jutottunk volna a végleges megoldáshoz, mint a hogy annakidején voltunk? Azóta már éppen elégszer volt alkalmunk meggyőződést szerezni Olaszországnak félreismertetetlenül kétszínű politikájáról. Azóta már ugyancsak észrevehetjük, hogy Jugoszlávia egykori szövetségese ugyancsak nem szövetségeshez méltóan viselkedik. Az olaszoknak ez a mentalitása aligha fog megváltozni most az utolsó napokban, hát akkor meg miért nem kezdünk már hozzá ezekhez a tárgyalásokhoz, hogy egyszer végre tisztán lássunk.

A pillanat a tárgyalások megkezdésére talán még sohasem volt annyira alkalmas, mint éppen most, amikor Triesztből is, Fiuméből is egyre-másra halljuk az ottani gazdasági körök erőlyes sürgetését, hogy meg kell teremteni a rendes kereskedelmi forgalmat Jugoszláviával. Ennek a területnek nagy szüksége van ráfránk, normális gazdasági élete el sem képzelhető segítségünk nélkül és éppen ebből a gazdasági ideutaltságból, aminek most maga az érdekelt olasz lakosság is kifejezést adott, merithetünk újabb súlyos érveket az olasz „hivatalos politika“ kirokodihuskodásai ellen. Ez a fegyver hatalmasabb, ez az érv meggyőzőbben szól minden erőszaknál és minden fegyveresörgetésnél, ezt az alkalmat kell felhasználni a tárgyalások megkezdésére és végre valahára világosságot deríteni az Adriai-probléma sötét rejtelmességeihez.

Munkásforradalom után parasztforradalom.

— Ujra lángborul az olasz félsziget. —

Páris, szept. 28.

Nápolyi jelentés szerint a munkások között a szakadás egyre szélesebb körben terjed. A dolgozó munkások és a kommunisták között heves összeütközések voltak, melyek azzal végződtek, hogy a vörös zászlót leszedték a gyárakról és a különböző épületekről.

Trieszt, szept. 28.

A munkások előzetes megállapodások után sok helyen elhagyták a gyárakat. Csak azok a gyárak vannak ezidőszent a munkások kezén, ahol a kommunisták többségben vannak. Néhány városban az elhagyott gyárakat a kommunisták újra megszállták.

Trieszt, szept. 28.

A parasztlázadás egyre terjed. Grasoini-ben a fellázadt parasztok elfoglalták az összes földeket, a kereskedéseket, a postát és a közhivatalokat. A polgárság barrikádokat emelt a benyomuló parasztok ellen és fegyverrel védekezik. A hatóságok nagyszámu esendőrséget vonnak össze a veszélyeztetett helyeken, de mert a lázadók a gáz- és villamvilágító-üzemeket megromlították, a sötétségben kiújulnak a rablások és gyilkosságok.

Az „Avanti“ közli, hogy a parasztmozgalom országsszerte veszedelmes lázadásá fajul. Marseily környékén 50.000, Sziciliában 100.000 a felkelők száma. A nagybirtokokat már majdnem mindenütt elfoglalták és felosztották egymás közt.

A tisztviselők fizetési pótléka.

Beograd, szept. 28.

A minisztertanács hétfői ülésén elfogadta a pénzügyminiszter javaslatát a tisztviselők drágasági pótlékának rendezése ügyében. A javaslat szerint Szerbiában október hó 1-től kezdődőleg a következő pótlék jár a tisztviselőknek:

2999 dinár fizetésig	22 dinár.
3000—4999 dinár fizetésig	25 dinár.
5000—7499 dinár fizetésig	30 dinár.
7500 dinártól magasabb fizetésig	35 dinár naponta, a hivatal-szolgák napi 14 dinárt kapnak.

A többi tisztviselők 9 kategóriába vannak osztva és pótlékuk 60—120 korona naponta. Ezenkívül a tisztviselő minden családtag után kap 12 koronát naponta. Ezen családi pótlékot a leánygyermekek kihazasításukig, a fiúgyermekek pedig tanulmányaik befejezéséig kapják. A többi családtagok (atyák, anyák, testvérek) ha vagyonuk nincsen, szintén kapják a napi 12 korona pótlékot.

A bírák ezen pótlékokon kívül 600 dinár külön havi pótlékban részesülnek.

Tőzsde.

1920 szeptember 28.

Beograd. Érték dinárookban.

Valuták: Franyia frank 194, Font sterling umlhwynait 194, Dollár 28-25, Lira 128, Lei 56, Léva 42, Osztrák korona 10-20, Napoleon 105, Márka 49-25.

1 frank	— — —	7-76 jugoszláv korona.
1 dollár	— — —	113— jugoszláv korona.
1 lira	— — 0 —	5-12 jugoszláv korona.
1 lei	— — —	2-24 jugoszláv korona.
1 leva	— — —	1-68 jugoszláv korona.
1 osztrák korona	— — —	0-448 jugoszláv korona.
1 márka	— — —	1-97 jugoszláv korona.
1 napoleon	— — —	420— jugoszláv korona.

Zagreb. Érték koronákban.

Valuták: Francia frank 768, Font sterling 402, Dollár 113-75, Lira 510, Napoleon 413, Márka 199.

A radikális-párt az egységes állam mellett.

— A mai minisztertanács. —

Beogradi munkatársunk telefonjelentése.

Beograd, szept. 28.

A radikális-párt országos nagygyűlésén tegnap fejezték be a pártprogram feletti vitát. Leghosszasabban az agrár-reform és alkotmányreform feletti tárgyaltak. Pasics záróbeszédében az egységes állam mellett és a történelmi tartományok meghagyása ellen foglalt állást. Pasics és Protics határozottan elleneztek néhány nagyszerb szónoknak ezzel ellenkező javaslatait. Az agrárreform dolgában nem hoztak végleges határozatot. Ennek a kérdésnek további elintézését Pasicsra és a boszniai radikálisokra bízták. Ezután az ügyek folytatolagos letárgyalására bizottságot választottak, melynek tagjai között helyet foglalnak Pasics, Protics, Vesznics, Trifunovics és Musiczky is.

Beograd, szept. 28.

Ma délelőtt a régens elnöklete alatt minisztertanács volt, melyen Bukseg szociáldemokrata-párti képviselőnek a horvát országai parasztlázadás kérdésében benyújtott interpellációját az arra adandó miniszterelnöki választ tárgyalták meg. Ebben az ügyben a miniszterelnök felhívására Laginya horvát bán és Vasziics tábornok a zagrebi hadtest parancsnoka is résztvettek a minisztertanácsban, hogy jelenéseiket előterjessék.

Beograd, szept. 28.

A minisztertanács tárgyalta a felhatalmazási törvényjavaslatot, amely most már felsorolja azokat a rendeleteket, amelyeket a kormány e törvény alapján jogosult lesz kibocsátani. Ezek között vannak a munkára és a rendre, továbbá a drágaság elleni küzdelemre vonatkozó rendeletek.

Németország áruban fizeti a hadikárpótlást.

Berlin, szept. 28.

A bruxellesi konferencián Németország megbízottai kijelentették, hogy a német állam adósságai meghaladják a 240 milliárdot. A hadikárpótlást Németország aranyban nem képes megfizetni, legfeljebb áruban.

Ujra láznganak a paraszok Horvátországban.

Zagreb, szept. 28.

A hatóság a legerélyesebb rendszabályokkal igyekszik megakadályozni Horvátországban a félrevezetett parasztok mozgalmát, azonban ez a fáradozása sok helyen hajótörést szenved. Egyre-másra tartóztatják le az izgatottakat és a külföldi ügynököket, de azért újból forrongások észlelhetők az ország különböző vidékein. Az ügynökök azzal láztatják a parasztokat, hogy ha nem adják oda marháikat a szerb katonaságnak, akkor az felgyújtja házaikat. Az északi határszélen rendkívül sok lázító röpiratot és ujságot csempészenek be. A hatóságok minden lehetőt elkövetnek, hogy a kiújulni készülő forrongást még csirájában elfojtsák.

HIREK

Az esti harangszó

egy órával hamarabb kondul meg máttól fogva. Ezzel bucsuztatja el Szent Mihály hivatalosan a nyarat, mely még mindig itt kullog a hátunk mögött és a vénasszonyok szivében kései csalfa tavaszt ébreszt. Mihály árkangyal a bemondója a vidám kaláknak, a kedélyes kuckoricamorzsolásoknak, a szivedítő tallufosztásoknak. A bojtár is megszögödi be Tarnócára juhásznak, merthogy az eddigi uraságnál lejárt az ő komenciója. A szolgálás cselédi népség ma tartja vándorlását a régi gazdától az új gazdához...

A régi, elmúlt egyszerű világ kedves, felejthetetlen maradéka ez a mai mosolygós őszi nap, mely valamikor fontos határkö volt a lekvárfőzés és a káposztasavanyítás között. Nagypapánk még ettől a naptól datálták a kontraktusait és gyermekkorunkban még híresek voltak a hangos szentmihálynap-i rásárok.

Ma már nem igen sokat nyom a lábán a derek főangyal ünnepe. Ez az új világ sorra eldobálta az apai hagyományait. Sütba dobta a hosszúsáru pipákat és cifra papírosdohányt szopogat, kihajította az öblös boroskancsókat és bolond francos mákonyitált nyeldest, kócos és mezítelen frajlák után kosla. És akkor érzi jól magát, ha minél inkább törri a nyavalya. Mert most ez a divat.

Ahelyett, hogy otthon ülne és ilatos pipaszó mellett a nevezetes deák-poéták hexameteireivel és distichon-jaival hizlalná elméjét váruva a jó birkapörköltet meg az idejé mászlást, inkább a mai ténfergő literatusok malackönyvei után kapkod és a kaszéros frajlák kapukulcsáért löfrül.

Hiába szólal meg már manapság korábban az estvéli harangszó. A mai pogány csél-csap ember nem siet haza a nyugodalmas familiáris otthonba a kemence mellé, az oldalborda meg az apró cselédek közé. A mai ember ilyenkor esti hét óra tájban, mikor megkondul az estvéli harang, a tükör elé áll, megigazítja a nyakravalóját, lelocsolja az inge elejét mindenféle istentelen szagosvizzel és a faképnél hagyva az oldalbordáját meg az apró cselédek, megy a cifra frajlok után,

mert viszi a fene nagy indulatja... Aztán a faképnél hagyott oldalborda is fogja magát, felkapja a legtarkább viganóját, kendőzi, piroslítja magát, felbodorozza a kócos frizuráját és úgy megyen a város szélére, a sötét utcák felé, ahol várja valamelyik nyegle ficsur.

Az apró cselédek pedig len eköben akasztósdit játszanak és a ruhaszárító kötéllal a kilincsre agatják fel a legapróbbik cselédet...

G.

Házasság Seemayer Sándor szigorló orvos és Marthé Hilda szigorló orvos f. hó 22-én Vrsacon házasságot kötöttek.

Lakásbejelentés. A lakástügyi hivatal ezúton hívja föl az összes háztulajdonosokat, főbérőket, hogy a náluk lakott és elköltözött bérőiket 48 órában belül jelentésükkel a lakás hivatal elnökénél Prodanovity Miklós alkaptányál. A bejelentés elmulasztása szigorú büntetést von maga után.

Hajók, bárkák, csónakok bejelentése. A forgalmi minisztérium hajózási igazgatóságától minden hajó tulajdonosnak vagy bérelőnek 15 nap alatt hajózási engedélyt kell kérni. Bejelentésre kötelezett minden hajó, bárka, csónak és olyan vízi jármű, melyet vízi forgalom lebonyolítására használnak. A halászatra használt vízi járművek részére hajózási engedély nem kell.

Az állami főreál gimnázium magyar osztályainak tanulói ez uton is értesítettek, hogy a mult szombaton kiadott szünet folyó évi október hó 3-ig (vasárnapig) bezárólag meghosszabbított.

Tanítógyűlés Vrsacon. A vrsaci tanfelügyelőség területéhez tartozó tanítók hétfőn, e hó 27-én tartották meg második közgyűlésüket. Ugyanez nap alakult meg a városháza nagy termében megtartott gyűlésen a Vrsac városi és járási közalkalmazottak, nyugdíjasok, telkészek stb. közellátási szövetkezete.

Ki akar rendőr lenni? A városi közgyűlés határozata alapján a rendőrségen most töltik be a rendőrlégényi állásokat. Aki ilyen rendőrlégényi állásra pályázik, annak írásbeli kérvényt kell beadni a rendőr főkapitányhoz címezve. Az illetőnek katonaviseltnak kell lennie. A szerb nyelvet szóban és írásban kell birnia. A rendőrlégény javadalmazása évi 18.000 korona és két rend egyenruha.

Ki vesztette el? Egy pénztárcát találtak kevés pénzzel. A tulajdonosa áveheti Prodanovity Miklós rendőral kapitány hivatalában.

Tánciskolai záróvizsga. Schmidt Mihály okl. táncitanár szeptember 30-án este 7 órai kezdettel a felőtek, október 2-án este ugyancsak 7 órai kezdettel a gyermekkorzus növendékeinek ezidei táncanfolyam záróvizgáját tartja meg. A változatos műsor után tánc szünet alatt szépségverseny, konfetti- és szepentincsa Belépődíj szemelvényekint a vigalmiadóval együtt 20 korona. Tanítványoknak 15 korona.

A kétszinű Olaszország.

Róma, szept. 28.

A „Giornale d'Italia“ az olasz nacionalista mozgalom élén a Jugoszláviával való megegyezés ellen agitál.

Izgalmas ülés a parlamentben.

Interpelláció a horvát parasztlázadás ügyében. Az 1898-ik évi korosztály katonai szolgálata.

— Beogradi munkatársunk telefonjelentése. —

Beograd, szept. 28.

A parlament mai ülését délután öt órakor nyitotta meg Ribár elnök.

Peresics Iván a napirend előtt szóváteszi a kormánynak azt az intézkedését, hogy az 1898. évi születésű hadköteleseket rendes katonai szolgálatra hívták be, holott azok az osztrákmagyar hadseregben már három évig szolgáltak.

A hadügyminiszter válaszában közli, hogy a szóbanforgó évfolyambeliek voltak az utolsók akik az osztrák-magyar hadseregben sorozás alá kerültek. Az 1898. évfolyambeliek voltak huszonegy évesek, amikor már a szerb törvények hatálya alá kerültek, így hát a fennálló törvények értelmében rendes katonai szolgálatra kötelezettek.

Peresics Iván nincsen megelégedve a hadügyminiszter válaszával, mert a minisztertanács kifejezetten úgy határozott, hogy az 1898. évi születésűek csak két hónapi fegyvergyakorlatra fognak behivatni. Most pedig a megállapodással ellenkező intézkedés történt.

A parlament ezután másodszeri olvasásban az Ausztriával kötött békeszerződést 176 szóval 3 ellen elfogadta.

A napirend után Bukseg Vilian szociáldemokrata terjesztette elő interpellációját a horvátországi parasztlázadás ügyében. A felkelés oka szerinte az, hogy a kormány nem tartotta be politikai és gazdasági téren tett ígéreteit s hogy az agrárreform elhibázott s annak végrehajtása körül is rendkívül sok hiba és visszaélés történt. A sorozások alkalmával szintén sok helytelenséget követtek el, a csendőrség pedig mindig a régi osztrák szellemben működik. A marhalebélyegzés körül súlyos hibák és visszaélések derültek ki. A hatósági közegek nemesak lebélyegezték, de sok helyen el is vitték a parasztokat lovaikat. A mulasztást elkövető tisztviselők ellen szigorú eljárást követel.

Vesznic miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy a lázadást külföldi izgatók idézték elő. Amennyiben történtek visszaélések, azokat a kormány szigoruan megtorolja.

A miniszterelnök válaszáat élénk helyeslés kísérte. Ezután Milutinovics Zsarkó szólalt fel. Az ülés fél nyolc órakor zárult.

A parlament holnapi ülésén megkezdik a vitát Bukseg interpellációja és a miniszterelnök válasza felett.

A nyugdíjasok.

Nemesak nálunk, de az egész országban állandóan napirenden van a nyugdíjas tisztviselők fizetésének kérdése. Ha úgy látta a kormány, hogy sürgősen tennie kell valamit, hamarosan segítséget kell nyújtania az aktív tisztviselőknek, akik fikszfizetésükből nem tudnak megélni, akkor még inkább itt az ideje, hogy a nyugdíjasokkal is történjék valami, mert ezek között nagyon sok az olyan nyugdíjjogosult, akik évekkal ezelőtt hagyták el a szolgálatot és ma olyan havi nyugdíjat kapnak, ami bizony egy napra is alig elég.

A „Beogradi Dnevnik“ egyik legutóbbi számában „Állami nyugdíjasok“ cím alatt olvassuk, hogy a beogradi nyugdíjas állami tisztviselők a mult szombaton értekezletet tartottak, amelyen a következő rezolúciót hozták:

1. Az állam adjon a nyugdíjasoknak ugyanolyan drágasági pótlékot mint az aktív tisztviselőknek;

2. az új nyugdíjtörvény hatálya terjesztessék ki a nyugdíjasokra is annyiban, hogy ők ugyanolyan fizetési osztályba soroztassanak, mint az aktív tisztviselők és ez után a fizetés után is kapják meg a megfelelő nyugdíjat. Ezáltal a régi nyugdíjasok nyugdíja a most nyugdíjba menő tisztviselőkkel egyenlő nagyságu volna.

A lap hozzátéveszi, hogy a mostani nyugdíjasok között igen kevés olyan van, aki szolgálati évét teljesen kitöltötte, a többiek pedig, akik még szolgálni képesek, reaktívalandók volnának, úgy hogy az állam ezáltal jelentős megtakarításra tenne szert.

A kormány elhatározta, hogy az állami tisztviselőkre nézve egy új törvényt hoz, amely az összes kérdéseket felöleli és rendezi, hogy a tisztviselőnek a megélhetést biztosítsa. Ezután a fizetés után lesz a nyugdíj is kiszabva. A törvényjavaslatban azonban egy szóval sincsenek megemlítve azok, akik ezen törvény életbeléptetése előtt nyugdíjaztattak. Ez az eljárás szerinte helytelen, mivel ezáltal kétféle nyugdíjas lesz, a régi és új törvény közti különbséggel. Ez pedig nagy igazságtalanságu volna, ezért is helyesli a rezolúciót és azt a kormánynak elfogadásra ajánlja.

A munkás-kérdés Angliában.

London, szept. 27.

A bányamunkások és munkások között a mult hét végén közös tanácskozások kezdődtek, amelyekben a munkások előadták követeléseiket. Hosszas tárgyalás dacára semmiféle megegyezésre nem jutottak, amire a munkások kijelentették, hogy szeptember 29-ikére mindenfelé sztrájkba lépnek.

Agyilkos halott.

A megbízható és jól informált „Bécsi Magyar Ujság” saját külön szenzációja.

A „Bécsi Magyar Ujság” ünneplés hangjával és nagyképekűkedésével az ezidőszerint való „legjobb magyar lapnak” gerálja magát, holott az ő örökösön egyforma, mindig visszatérő ugynevezett szenzációival már olyan unalmas és olyan hazug mint egy álmoskönyv. Azonkívül egy kissé tudatlan és korlátolt is néha, vagy legalább is annak mutatja magát, amikor minden eseményt az ő gusztusa szerint akar a könnyen hívő közönség elé találni. Neha aztán mulatságos baklövés is történnek a dühösen tajtékzó és örökösen csaholó Bécsi Magyar Ujság portáján. Itt van például egy kiűnő példája annak, hogy milyen jól informált és megbízható ez a folyton szitkozódó ujság:

„A magyar sport nevezetes bajnokai közül többen csaptak át a keresztény kurzushoz s lettek a bikacsők és gummitob felelmetes lovagjai. A kurzus szívesen is vette az erős férfiaknak ezt az erős támogatását. A kurzus egy ilyen sportlovagjának lépett fel Las-Torres Béla, a híres uszó.

Ennek előrebocsátásával el kell mondani, hogy a lapok július elején (tizedik körül) azt közölték „minden külön értesítés helyett”, hogy dr. Stern, sátoralj helyi ügyvéd „tragikus módon elhunyt”. A strandfürdőn érte sajnálatos baleset. Sátoralj helyéről jövő utasok meg tudják mondani, hogy az ujhelyi ügyvéd sajnálatos balesetét Lass-Torres Béla-nak hívják. Az uszóhajónak, aki szabad óráiban Prónay-fiu, egy nap-sugaras délután azzal szórakoztatta társaságát, hogy a strandfürdőző zsidókat tréfásan víz alá nyomkodta. A tréfa odáig vadult, hogy dr. Stern, az ujhelyi ügyvéd s még egy másik zsidó aldozai, vízbe fulladtak. A másik halott nevét az ujhelyiek nem tudják. A lapok gyászrovatából talán arra is rá lehetne akadni.

Las-Torres és társasága nagyon jól mulattak az eseten s Las-Torres, az uszóhajónak maga is eldicsekszik mindenkinek ezzel a kitünően sikerült bravurjával.”

Az emberöléssel megvádolt Las-Torres Béla, a világhírű magyar uszóhajónak ugyanis kerek őt esztendő óta halott. Az olasz fronton mint repülőbizt, szerencsétlenül járt, leesett a géppel és sérüléseibe belehalt. Castelnuovóban temették el 1915-ben. A lapok annak idején mindezt töviről-hegyire megírták és azóta Magyarországon a sportklubok évenként legalább négy-öt Las-Torres emlékversenyt tartanak.

Persze a Bécsi Magyar Ujság másként tudja. A jámbor és kevésbé informált közönség pedig, amelyet megszédítenek a „noch nie dagesen” ujság eredeti, saját tudósítótól szállított szenzációi, módfelett szörnyűködik most a vérszomjas Las-Torres Béla embertelen gyilkossága felett, pláne, mikor azt olvassa, hogy: Las-Torres és társasága nagyon jól mulattak az eseten s Las-Torres az uszóhajónak maga is eldicsekszik mindenkinek ezzel a kitünően sikerült bravurjával.

Vajjon a „megbízható” jeles bécsi ujság hasonlóképpen eldicsekszik-e majd mindenkinek ezzel a kitünően sikerült bravurjával?

A hecsületes ujságírásnak ez a szemérmetlen profanizálása felháborodást kelt minden tisztességes ujságíróban és intelligens ujságolvasóban.

Az agrár-reform.

II.

Ha a nagybirtok a megállapított maximumot csak 10 százalékkal haladja meg, akkor ez a többlet meghagyható a nagybirtokos kezén. Ugyanugy meghagyható a nagybirtokosnak a maximumon felüli része — amennyiben telepítésre vagy termelőszoövetkezeteknek való bérbeadásra nem kell — ha az illető vidék érdekeltjeinek földdel való ellátására nem szükségesek. Ha egy zárt komplexus a rajta levő épületekkel adatik haszonbérbe valamely termelőszoövetkezeteknek, akkor a bérleti kötelek az épületeket jókarban tartani és tüzkár ellen biztosítani.

A haszonbérbe adandó földekre elsőbbség illeti a legközelebb lakó és legszegényebb földműveseket, míg távolabb lakók és kevesebb szegények csak ezek igényeinek kielégítése után kerülhetnek sorra. Mindenki csak annyi földet kaphat haszonbérbe, hogy az saját fődjével együtt 10 kat. holdat meg ne haladjon, a tiznél több tagból álló családok azonban annyi bérföldet kaphatnak, hogy az saját földjükkel együtt annyi kat. holdnak feleljen meg, ahány tagja van a családnak. Egyenlő feltételek mellett a többtagú családokat elsőbbség illeti meg a kevesebb tagúval szemben. A legelők együttesen adandók ki a környékbeli földműveseknek. A hadi önkéntesekre nézve külön szabályok intézkednek. Falusi iparosok, kik mint ilyenek nem tudják magukat eltartani s ezért eddig is mellékesen foglalkoztak földműveléssel, a földművesek igényeinek kielégítése után szintén kaphatnak kisebb területű földet haszonbérbe.

Az évi haszonbérbe szántóföldeknél a kat. tiszta jövedelem 8-szorosát, kaszálókéknál annak 10-szeresét teszi és a bérlet terhelő egyéb járulékokkal együtt, mint a szántás és vetőmag megtérítése, a földmérés és vízszabályozási költség, egy összegben előre fizetendő. A beszédet az adók beszédésére hivatott hatóságok fogadják. A haszonbér az egész komplexus után egy összegben lesz megállapítva és a gazdasági szakértő meghallgatása után az egyes parcellákra — azok minőségének figyelembe vételével — felosztva. Irtványok és más rendkívül jövedelmező földek haszonbérét az agrármegbízott vagy a megyei agrárhivatal a tulajdonos kérelmére magasabb összegben, de legfeljebb a kat. tiszta jövedelem 16-szorosában

állapíthatja meg. A haszonbér 1/2 része a föld tulajdonosát, 1/4 része pedig igazgatási költség és terhesi járulékok címen az államot illeti. Ha valamely tartományban különös okok, pl. a földművesek teljes elszegényedése, a föld kimerültsége, rendkívül magas vízszabályozási költségek állnak fenn vagy ezen tartományban a földek egyébként olcsóbban adóznak bérbe, a haszonbér a kat. tiszta jövedelem 8, illetve 10-sz-resénél kisebb összegben is megállapítható, ez a megállapítás azonban miniszteri jóváhagyást igényel. Elemi káresetén a megyei agrárhivatal a miniszter jóváhagyása mellett leszállíthatja a haszonbért. Mérsékelt költség címen minden haszonbérő holdanként 30 koronát fizet. Ha pedig már bevetett földet kap, akkor a szántás díját és a vetőmag értékét köteles a tulajdonosnak megtéríteni. Ha megegyezés nem jön létre, akkor a megítélendő összeget egy 3 tagú bizottság állapítja meg, melybe az agrárreform miniszterium, a földművelés- és vízügyi miniszterium és a helyi politikai hatóság 1—1 tagot delegál.

A haszonbérő a földet csak mezőgazdasági művelésre használhatja, köteles azt ésszerűen megművelni, a haszonbérleti idő alatt legalább egyszer megtrágyázni és legalább egyszer kapás növényt (kukorica, burgonya, répa stb.), egyszer pedig hüvelyeset (here, búkköny, borsó) vetni. A haszonbérő a művelési nemet meg nem változtathatja, a földet sem alhaszonbérbe, sem részes művelésre ki nem adhatja, földet ki nem vájhat, homokot, kavicsot nem bányászhat és földet el nem hordhat. Ha a haszonbérő megállapított kötelezettségeit nem teljesíti vagy megszegi, akkor a haszonbérletet minden kártérítésre való igény nélkül elveszti. Ha a haszonbérő meghal, jogai átszállanak örököseire, amennyiben azok a föld megművelésére képesek és alkalmasak.

A haszonbérlet földek állami és községi adóját a tulajdonos, a vízszabályozási költségeket pedig a haszonbérő fizeti. Ha a haszonbérlet a végleges reform folytán vagy más okból, de nem a haszonbérő hibájából megszűnik, akkor az új haszonbérő a hasznos beruházásokat kötelek a régi haszonbérőnek megtéríteni. H.

SPORT

Szezonzáró országos atletikai verseny. Vasárnap, október 3-án rendezi az „Obilić” az évad utolsó versenyét a következő eldöntésre kerülő számokkal: 100 m. síkfutás, 200 m. síkfutás (handicap), 400 m. síkfutás (handicap), 800 m. síkfutás, 1500 m. síkfutás (handicap), 4×100 m. footballstaféta, magasugrás, távolugrás (handicap), súlydobás, diszkoszvetés (handicap), footballtávugrás, 100—200—300—400 m. sprintstaféta, 2000 m. gyaloglás. A versenyre az S. H. S. királyság bármely egyesülte benevezhet. Nevezési díj: fejenként és számonként 2 dinár, a stafétában összesen 8 dinár. Nevezési határidő szept. 30. d. u. 6 óra. Díjazás: első helyre az Obilić nagy, második és harmadik helyre az Obilić kis plakettje. A nevezések lezárása után a versenyre még visszatérünk. C...

Közgazdaság

Hercegovina szürete és dohánytermése. Hercegovinában az idei szüret nem volt elsőrendű. Eladásra került körülbelül 1.000.000 kgr szőlő 12 millió korona értékben. A dohánytermés körülbelül 20.000 quintal 80 millió korona értékben. **Horvátországi petroleumforrások.** Pakrac közelében 350 petroleumforrást fedeztek fel. A források kiaknázási koncesszióját a zagrebi nemzeti bank és a londoni Royal Oil Compagny szindikátusa kapta meg.

Jókarban levő famegmunkáló gép

szalagfűrészszel, egyengetőgyaluval, véső-, furó-, eszterga- és marókészülékekkel, a hozzávaló 4 lőerejű benzínmotorral eladó. Cim: Dauth Mihály, Knez Miletna (Niczky) u. 4. sz. (Behring-féle ház).

Tömeges elbocsátás a magyarországi munkásbiztosítási tisztviselői karban.

Budapest, szept. 28.

A hivatalos lap szerdai számában közli a népjóléti miniszter rendeletét, amely névszerint felsorolja azokat a munkásbiztosítási tisztviselőket, akiket a miniszter a kommün alatt tanúsított magatartásuk miatt az ellenük lefolytatott igazoló eljárás befejeztével, mint „nem igazoltakat” minden felmondási, kártalanítási és nyugdíjigényük mellőzésével állásukból elbocsátott. Egész sereg országos és kerületi pénztári tisztviselőt fosztott meg a miniszteri rendelet ekképpen állásától.

Rózi és Lily.

A háboru rettenetes bünei tulajdonképpen csak most kezdenek igazán éldozatokat szedni. A vagyon- és életbiztonságnak hiányát, az erkölcsök teljes lezüllesztését a háboru alatt nem éreztük annyira, mert volt éppen elég más bajunk. Csak most, hogy a rendes mindennapi élet próbálná újra visszaszerezni régi jogait, látjuk, hogy milyen feneketlenül romlott, erkölestelenségében is féktelen világban élünk. Elmult minden tekintély érzete, nincsen semmi fékező elem. Nincs semmi: csak a pénz, mindent leromboló, mérgező ereje. Az élvezetek — jól lehet kábítószerként való — megszerzésének hajszoló munkája. És ez nemcsak a felnőtteknél van így, de megmérgezett már a gyermekek lelke is, akikre öt háborus év alatt apa-anya nem gondolhatott és akik majdnem kis vadakként nőttek fel.

Velencei Mária tegnap följelentette a rendőrségen, hogy a Petrovics-utca 2. szám alatti lakásába ismeretlen tettesek betörték és 400 korona készpénzt elloptak. A rendőrség azonnal munkához látott és rövidesen megállapította, hogy a betörést két kislány, a 11 éves R. P. és a 10 éves V. L. követték el. Az ablakon keresztül bemásztak Velencei Mária szobájába és a szekrényből elvitték a 400 koronát. A két kislány először is gyökeresen megkocsikáztatta magát. Kivitték magukat előbb a temetőbe, majd az Aradai-utca végig kocsziva, a zárda előtt leszálltak és a 21-es konflisnak gavallérosan 80 koronát nyomtak a markába. Innen kiment a két élvezetvágyó csemete a vásártéri cirkuszba, ahol össztetalálkoztak néhány ismerős gyerekekkel, akiket elláttak azonnal szőlővel, téstával és végül ingyen cirkuszjeggyel. A jól sikerült cirkuszi szórakozás után a mozi mentek az apróságok. Természetesen ismét nagy kísérettel, amelynek mozijegyeit és a mozihoz okvetlenül szükséges esokoládémennyiségét ismét a két kislány fedezte. Este mozi után a két gyermek egy fillér nélkül, a jól végzett munka öntudatával ment haza, ahol már várták őket a detektívek.

A pénzből csak az a 80 korona került meg, amit a bérkocsisnak adtak. A kocsis maga adta át a rendőrségnek a pénzt, mikor értesült róla, hogy kik voltak a pasasai.

Gyümölcsizeket
(marmaládé) alma, szilva, körte stb.,
teasüteményeket, desszerteket
és egyéb cukorkaféléket gyárt az

Ambrózia
cukorkagyár r.-t. Vel. Bečkerek

**Évesberghsyri
malacok**
(egy kan, egy koca)
1760 eladók.

Duhásznál
Petrograd-zka (Melencei) utca 31.
Megtéríthető a felöltés 12-ig

**Férfi- és női
SZÖVETEK**

érkeztek!

ADLER & BÜCHLER
ZAGREB, Marovska ulica 5, az udvarban. 1743

Uj bőrüzlet!
Temmer Testvérek & Istvaneski
cég alatt bőrüzlet létesült a Fő-utcán
nagyban és kicsinybeni eladással.

1758 **A**llandó nagy raktár első-
rendű minőségben és jutányos árral
cipő, papucs, nyerges- és szíjgyártó
iparokhoz szükséges bőrökben és ke-
lékekben. Elsőrangú szolid kiszolgálás!

Veszek
lőhere- és lucernamagot, hagyma-, petre-
zselém- és lenmagvakat, anyarozsot,
cirkot és fokhagymát. Magkereskedés
T. M. VLADISZALJEVITY Beograd,
Balkan-u. 3. 1748

Városi árvaszek Veliki Bečkerek.
954/1919. szám.

Veliki Bečkerek—Zombolya
(K. skenyvagyanyu).

Hirdetmény.

1207	i. V. Bečkerek é.	818
1606	é. Zombolya i.	424

A városi árvaszek 954/1920. sz.
határozata folytán a Veliki Bečkere-
ki 2618/a. sz. tjkben 2481. öi. sz.
a. foglalt és kk. Has Magdolna. Imre,
Bela, Magda és Erzsébet tulajdonát
kepező ház 1920. évi szeptember hó
30 án Z-enár tanácsnok irodájában
próbaárverésen el fog adni.

Veliki Bečkerek—Subotica.

1231	i. V. Bečkerek é.	1237
1451	Karlovo	1044
1616	Csoka	921
1858	é. Subotica i.	610

A kikiáltási ár 140 000 korona,
mely összegnek 10%-át árverelő
köteles letenni.

Subotica—V. Bečkerek—Pancevo

610	i. Subotica é.	1850
1297	Vel. Bečkerek	1231
1621	é. Pancevo i.	750

Az árverési feltételek a hivatalos
órák alatt a városi árvaszeki tanács-
nok irodájában betekintheők.

Karlova—Vel. Kikinda

1101	1529	i. Karlova é.	1258	850
140	1611	é. Vel. Kikinda i.	1216	814

Veliki Bečkereken, 1920. évi
szeptember 25-én, a városi árva-
széknél.

Barberszki s. k., polzármester.

Zombolya—Sirog

1455	i. Zombolya é.	630
1640	é. Sirog i.	512

**A Veliki Bečkereki forgalmi főnökség
területén közlekedő személyszállító
vonatok menetrendje.**

Zombolya—Öregfalu

1730	i. Zombolya é.	358
1849	é. Öregfalu i.	280

Érvényes augusztus 1-től.

Vrsac—Bela Crkva

1715	i. Vrsac é.	700
1819	é. Bela Crkva i.	610

Veliki Bečkerek—Pancevo

430	839	i. V. Bečkerek é.	2125	1807
945	650	Kovacsica	228	
	1207	é. Pancevo	1728	141

Kovacsica (Antalfalva)—Pancevo

650	i. Kovacsica é.	1428
818	é. Pancevo i.	1236

Veliki Bečkerek—Vrsac

380	i. V. Bečkerek i.	1825
808	é. Vrsac é.	1848

Kovacsica—Szamos

1500	i. Kovacsica é.	647
1562	é. Szamos i.	555

Vel. Bečkerek—Vel. Kikinda

1918	i. V. Bečkerek é.	649
2185	é. Karlovo i.	440
	i. é.	420
2218	é. Vel. Kikinda i.	246

Secsanj—Szamos

500	i. Secsanj é.	1658
547	é. Szamos i.	1608

Secsanj—Samos—Alibunar

500	i. Secsanj é.	1808
547	é. Samos i.	1720
	i. é.	
	é. Alibunar i.	

Car Dusanova (Váraljai) u. 38. sz.

sarokház
üzlet és kocsmahelyiség-
nek nagyon megfelelő...
1742 **eladó.**

Bővebb felvilágosítás ugyanott.

Egy
fordrász (borbély) üzlet
elsőrendű berendezéssel együtt
azonnal eladó Titelen.

Cim a kiadóhivatalban... 1772

Jó és olcsó
házikoszt
kapható
1767

Silerova (Honvéd) u. ca 10. szám.

Nagyobb szabású komplett
fűszerüzleti berendezés
olcsón eladó. 1781

Bővebbet V A J D A, „Rózsa“-szállodában.

Géptechnikai iroda és nagykereskedés 1413

Franjo Kiseljak

Irodák: ZAGREB, Preradovićeva ul. 9. sz. - Telefon 18. szám.
Fiók és gyár: KARLOVAC, Rijacka ul. 21. sz. - Telefon 84.

Ipari és gazdasági gépek, elsőrendű szerszámok, benzin-
motorok, lokomobilok, injektorok, gépkező szivattyúk,
lubrikátorok, manométerek minden célra, vízi, gőz- és gáz-
csövek alkatrészekkel együtt, decimális mérlegek, minden-
nemű szivattyúk, gummi- és kendercsövek, különféle fémek,
acél, különböző olajok, benzin, hajtószíjak minden üzemre,
valamint az összes műszaki szükségletek nagy raktára.

Raktár: Zagreb, Ilica 47. Iroda: Zagreb, Preradovićeva ul. 9.

Kohn Ignác bor- és szeszárú nagykereskedő

Vel. Bečkerek
Nagyhid mellett
Linyarski-féle házban
Telefon 91. szám.

Minden drága csak, a bor és a pálinka olcsó!

Szüret előtt beszerkeztem rendkívül előnyös árral kitűnő fehér asztali bort,
amelyet 50 litertől kezdve szintén olcsón eladok. — Kitűnő törkölypálin-
kát, amelyet magam égettem és olcsón beszerkeztem, minőségileg pedig
páratlan jósa, 25 litertől kezdve olcsó árral ajánlok. — Pincében pró-
bákat szívesen bemutatok. 1614

Tisztelettel KOHN IGNÁC.

Deutsch Manó csenei bér-
gazdaságában f. hó 30-án
és okt. 1-én eladásra kerül:

14 db ardeni keresztezett tenyész-
kanca, 6 db 1/2 és 10 db feléves
ardeni csikó, 1 db 9 éves ere-
deti ardeni tenyészmén. 1774

Közelebbi felvilágosítást
DEUTSCH JAKAB és TÁRSAI
bečkereki cég szolgáltat.

Jugoszlavija Általános Biztosító Társaság Beograd

Elfogad élet- és tüzbiztosításokat a legkedvezőbb feltételek mellett.

Gazdálkodási képviselő: **Velicković Testvérek, Pančevo Srpska u. 7.**